

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. ТӨСЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

1.1.Төслийн нэр : “Эмийн үйлдвэр” төсөл

1.2.Төсөл хэрэгжүүлэгч :

“Монхимо” ХХК, Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011111079, регистрийн дугаар 2559994,

Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээний дугаар: 000026234

Багануур дүүргийн засаг даргын захирамж 2013 оны 12 сарын 16-ний өдрийн 481/2 тоот, Багануур дүүргийн 3-р хорооны Үйлдвэрийн хэсэгт байрлах 1203010121 нэгж талбарын дугаартай 2703м² газартай. Үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчлөх эрхийн гэрчилгээний дугаар 000097804

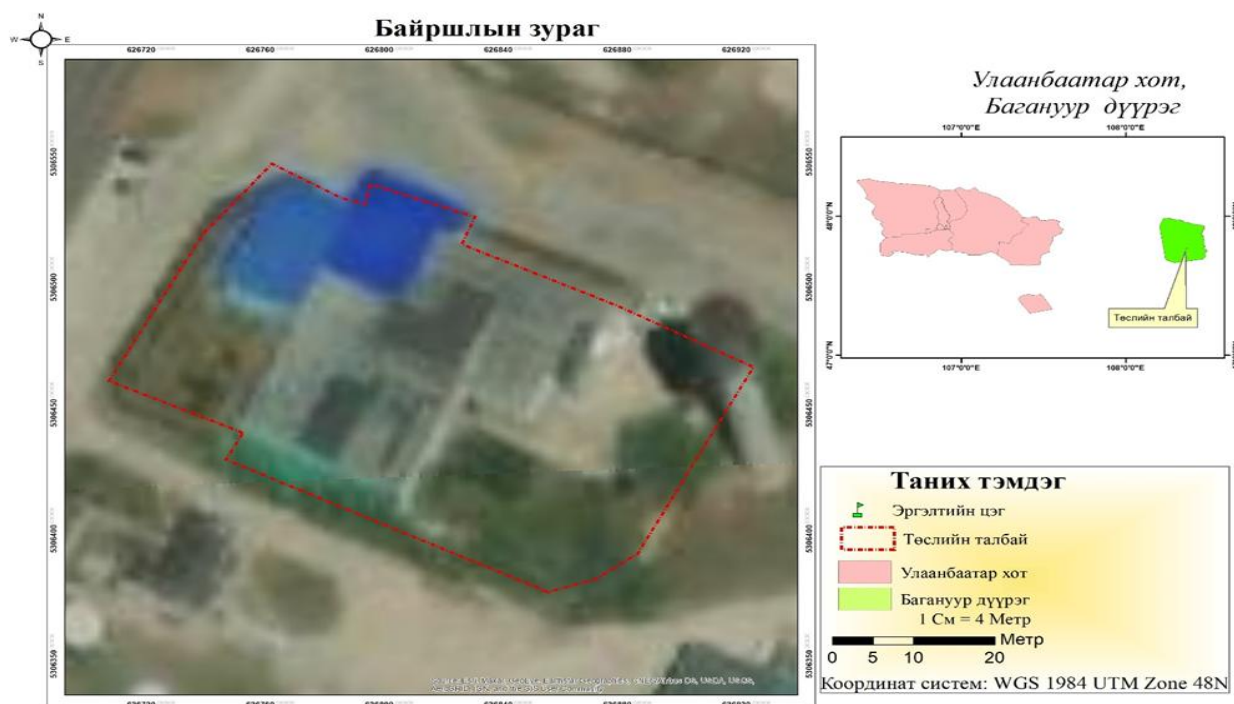
Захирал: М.Ариунаа утас: 99118936 email хаяг: monchemo1998@yahoo.com

1.3.Төслийн байршил :

Нийслэлийн Багануур дүүргийн 3-р хорооны нутаг дэвсгэрт 2703м² талбайд хэрэгжинэ. “Монхимо” ХХК-ийн газар нь дүүргийн үйлдвэрийн бүсэд үйлдвэрийн зориулалттай газарт байрлаж байна.

Хүснэгт 1.Талбайн булангийн солбицол

Д/д	Градус	Мин	Сек	Градус	Мин	Сек
1	108	22	2.43	47	46	1.78
2	108	22	3.02	47	46	2.46
3	108	22	3.46	47	46	2.78
4	108	22	3.87	47	46	2.61
5	108	22	4.0	47	46	2.56
6	108	22	4.02	47	46	2.64
7	108	22	4.63	47	46	2.48
8	108	22	4.55	47	46	2.36
9	108	22	5.46	47	46	2.03
10	108	22	6.23	47	46	1.73
11	108	22	5.49	47	46	0.87
12	108	22	5.23	47	46	0.76
13	108	22	4.95	47	46	0.71
14	108	22	3.09	47	46	1.38
15	108	22	3.19	47	46	1.5

Үйлдвэрийн байршил нь Багануур дүүргийн 3-р хорооны үйлдвэрийн бүсэд хэрэгжинэ. Төслийн талбай нь 0.2 га талбайг эзлэн оршдог бөгөөд орон сууц, олон нийтийн байгууламж бүхий хэсгээс 1000 м-ийн зайд байрладаг нь “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуйн хамгаалалтын бүсийн хэмжээ, ерөнхий шаардлага” MNS 5105:2001 стандартын шаардлагыг хангаж байна.

Тус стандартын 5-р хавсралт буюу эрүүл ахуйн хамгаалалтын бүс нь 50 м-т хамаарах аж ахуй нэгж, химийн бүтээгдэхүүний үйлдвэр дэд ангилал дотор 1.8-т эмийн үйлдвэрийн төрөлд тухайн төсөл хамаарч байна.

“Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, химийн хорт болон аюултай бодис, бүтээгдэхүүний агуулах ерөнхий шаардлага” MNS 6458:2014 стандартын шаардлагыг хангаж байна.

Тус стандартын 4-р хавсралт буюу агуулахын байршилд тавих шаардлага дэд ангилал дотор 4.2-т зэргэлдээх барилга, байгууламжаас дор дурдсанаас бага зайд байрлаж болохгүй гэсэн ангилалтын 4.2.2-т төрөлд тухайн төсөл хамаарч байна. 5-р хавсралт агуулахын барилгад тавигдах шаардлагыг бүрэн хангасан байна.

1.4. Төслийн танилцуулга

ШУҮ-ийн Монхимо ХХК 1998 онд байгуулагдан үйл ажиллагаагаа эхэлснээс хойш эдүгээ 23 дахь жилдээ Анагаах ухаан–ариутгалын бодис, бэлдмэлийн үйлдвэрлэл худалдаа, Байгаль орчин, Хөдөө Аж Ахуйн салбарт үйл ажиллагаа явуулж байна.

Монхимо эмийн үйлдвэр нь дэлхийн хөгжилтэй орнуудад өргөн хэрэглэгдэж буй гадаргуугийн идэвхт 4 төрлийн бодис агуулсан дараах бүтээгдэхүүнүүдийг үйлдвэрлэдэг. Үүнд:

- Тамедин 18 цуврал
- Химодин
- Ариун
- Санитол.

2007 оноос Багануур дүүрэгт үйл ажиллагаа явуулж байна.

Үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл:

- Эрдэм шинжилгээ туршилтын төв (ЭШТТөв)
- Ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис, эмийн үйлдвэр
- Биологийн идэвхт бүтээгдэхүүний үйлдвэр
- Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл ханган нийлүүлэх төв
- Ясны сийрэгжилт оношилгооны төв

Хөгжүүлэлтийн төлөв байдал:

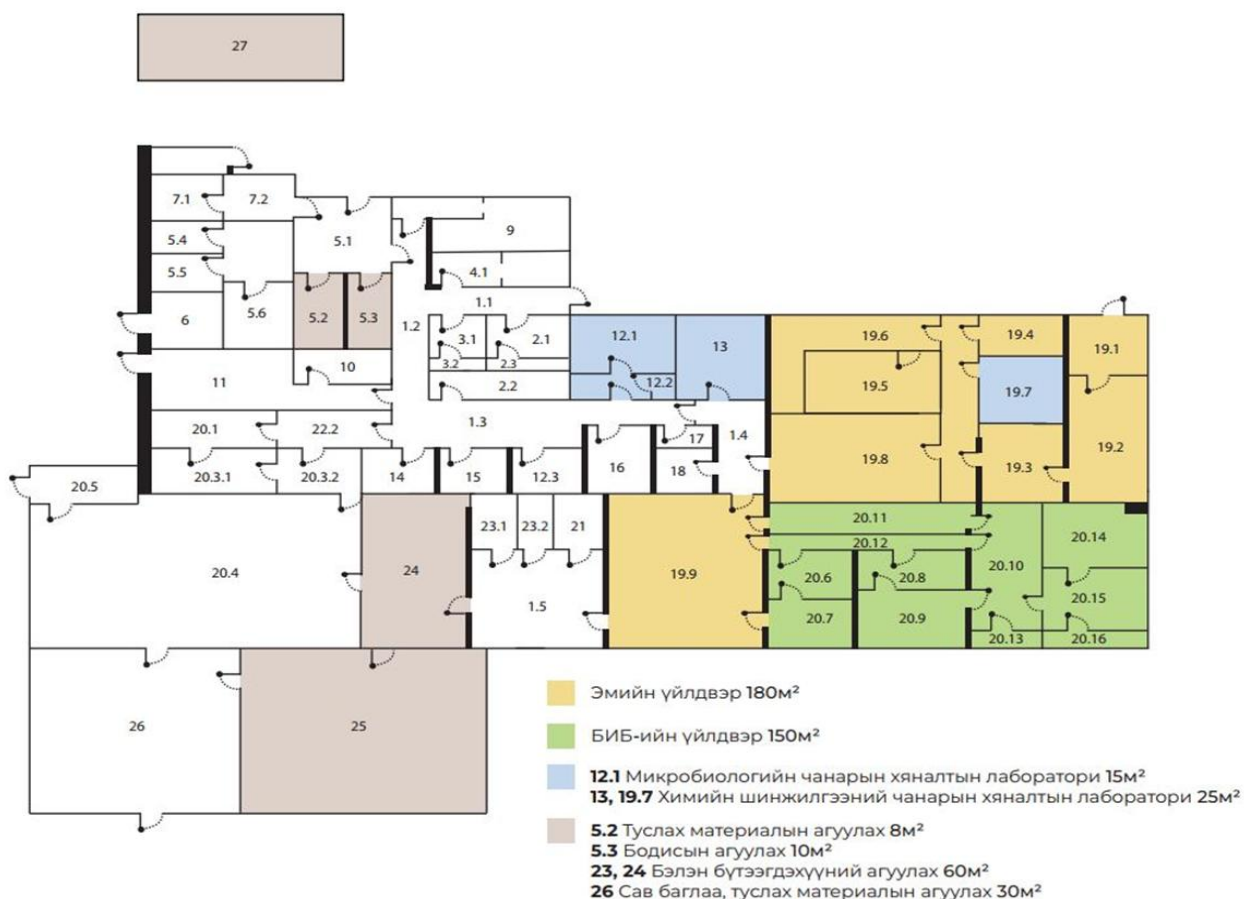

Ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис, эмийн үйлдвэрийг МУИС-ийн хөгжлийн сангийн дэмжлэгээр 1998 онд байгуулсан бөгөөд Эрүүл мэндийн яамнаас олгодог тусгай зөвшөөрлөөр “Эм үйлдвэрлэлд тавих ерөнхий шаардлага MNS5524:2014” үндэсний стандартыг мөрдөн ажиллаж байна.

Манай эмийн үйлдвэр 1998 онд үйл ажиллагаа эхэлсэн цагаас халдвар хамгааллын чиглэлээр хүн ба мал эмнэлэг, нийтлэг үйлчилгээ, үйлдвэрлэлийн салбарт болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудтай тогтмол хамтран ажиллаж байна.

“Монхимо” эмийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн нь олон улсын нэгдүгээр зэрэглэлийн антисептикт хамаарагддаг, иодофорын төрлийн “Тамедин” “Химодин” нэрийн 2 цуврал бүтээгдэхүүн. Дөрөвдөгч аммонийн нэгдлийн “Ариун” халдваргүйтгэлийн уусмал, Этилийн спирт 70% агууламжтай “Санитол” гар халдваргүйжүүлэгч бэлдмэлийг үйлдвэрлэх технологи, стандартыг боловсруулж, үйлдвэрлэлийн фармакофей болон үндэсний стандартаар батлуулан, зах зээлд гарган ажиллаж байна. 2007 онд Багануур дүүрэгт өөрийн эзэмшлийн байранд шилжин ажиллаж байгаа бөгөөд өдөрт 1-1,5 тн ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис бэлдмэл үйлдвэрлэх хүчин чадалтай.

Цаашид GMP, GLP, ISO стандартын шаардлагад нийцсэн үйлдвэрийн шинэчлэлийн бүтээн байгуулалтыг 2019-2025 онд гүйцэтгэж, ашиглалтад оруулахаар ажиллаж байна.

Зураг 1. Монхимо үйлдвэрийн цогцолборын план зураг

1.4.1. Ариутгал, халдваргүйтгэлийн зориулалттай эм, бэлдмэл

1.4.1.1. Бэлэн бүтээгдэхүүн

Хүснэгт 2. Бэлэн бүтээгдэхүүн

Спиртэн суурьтай гар халдваргүйжүүлэгч гель	Повидон иодын 0.7% уусмал	Повидон иодын 1% уусмал	Повидон иодын 2.5% уусмал
Повидон иодын 7.5% уусмал	Повидон иодын 2.5% шингэн саван	Повидон иодын 10% тосон түрхэц	Повидон иодын 5% уусмал

1.4.1.2. Технологийн процесс

Технологийн схем:

- 1-р шат: түүхий эд хүлээн авах- жигнэх -үйлдвэрлэлд шилжүүлэх,
- 2-р шат: Гол үйлчлэгч бодисыг уусгах- холих -хутгах,
- 3-р шат: Нэмэлт бодисуудыг уусгах- холих- хутгах ,
- 4-р шат: 1 ба 2-р шатны бэлдцийг холих- уусгах- хутгах- тохируулах – тогтворжуулах- шалгах,
- 5-р шат: Савлах- шошготой- баглах- агуулахад шилжүүлэх- зах зээлд гаргах.

1.4.1.3. Тоног төхөөрөмж

Ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис, бэлдмэлийн үйлдвэрлэлд 38 нэрийн бодисын хэрэглэдэг.

1.4.2. Монхимо биологийн идэвхт бүтээгдэхүүний үйлдвэр | БИБ|

1.4.2.1. Бэлэн бүтээгдэхүүн

“Адуу брэнд”

Монгол орны адуун сүрэг нь онгон атар нутаг бэлчээрт идээшилж, цэвэр агаараар амьсгалж, өвсний сайныг идэж, усны тунгалгийг уудаг учир мах, сүү нь хүний биед эм болох увдистай. Эхийн сүү нь гүүний саамтай найрлагын хувьд хамгийн ойр байдагтай адил адууны яс, мах, өөх, тос зэрэг нь хүний биед гайхалтай зохицдог. Мөн адуу бол салаа туурайтны өвчилдөг “үхрийн галзуу”, “шүлхий” зэрэг өвчнөөр өвчилдөггүй хамгийн эрүүл амьтан юм.

Жишээ нь адууны яс бусад мал амьтны ясыг бодвол хүнд хэрэгцээтэй олон төрлийн органик бодисууд, уураг, коллаген, өсөлтийн гормон, микро элементүүд болон эрдэс бодисуудаар нэн баялаг,

шим тэжээл сайтай байдаг. Адуу нь хүнээс жингээрээ 3-4 дахин илүү боловч кальцийн хэрэглээгээрээ хүнээс 30 дахин илүү амьтан учир адууны ясны кальцийн ясыг төлжүүлэх чадвар асар өндөр байдаг. Адууны хурд, хүч, тэсвэр, тэвчээр нь энэ амьтны зүрх, яс, чөмгөнд оршдог. Тиймээс бид Адуу брэндийн бүтээгдэхүүнийг хийхдээ адууны зүрх, ясны кальци, чөмгөний тос, бүлх, шөрмөс, мөгөөрс зэргийг ашигласан бөгөөд эдгээрийг хүний биед амин чухал хэрэгтэй бусад эрдэс бодис, витаминуудаар баяжуулж өгсөн юм. Адуу брэндийн бүтээгдэхүүнүүд нь Монголоос өөр дэлхийн хаана ч байхгүй биологийн өндөр идэвхтэй бэлдмэлүүд болж чадсан билээ.

Ясны сийрэгжилтийн оношилгоо

Бид Монгол хүнийхээ эрүүл мэндийг хамгаас чухалчлан үздэг, өөрсдийн хийсэн эм, бэлдмэлийнхээ чанарт итгэлтэй байдаг учраас Дэлхийн Эрүүл Мэндийн Байгууллагын стандартын дагуу ясны эдийн нягт, сийрэгжилт, хүүхдийн өсөлтийг орчин үеийн DEXA (Dual-energy X-ray absorptiometry) рентген оношилгооны багаж, төхөөрөмж ашиглан эмчилгээний явцыг үнэ төлбөргүйгээр хянадаг системийг анх удаагаа нэвтрүүлсэн билээ. Өөрөөр хэлбэл КАЛЬЦИ болон КАРТИЛ бэлдмэлийн аль нэгийг курсээр хэрэглэх тохиолдолд 2 удаа (хэрэглэхийн өмнө болох хойно) үнэ төлбөргүйгээр ясны сийрэгжилтийн рентген шинжилгээнд хамрагдан өвчний явц, эдгэрэлтийн байдлаа хянуулж, эмчийн зөвлөгөөг авах боломжтой юм.

КАЛЬЦИ-Яс бэхжүүлэх бэлдмэл

Монгол адууны яснаас гаргаж авсан кальцийн гадаад дотоодод хийсэн судалгаагаар, өнгөрсөн хугацаанд олон мянган хүн хэрэглэж, тэдгээрийн 90 гаруй хувь нь богино хугацаанд өндөр үр нөлөө өгч байгаагаас харахад хүний биед ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй, шингэц сайтай биологийн кальци болох нь амьдрал дээр бүрэн нотлогдсон билээ. Кальци бэлдмэл нь адууны ясны кальци болон ясны нягтыг сайжруулах, үений зөөлөн эдийг төлжүүлэх үйлдэлтэй эрдэс, витамин, амин дэмээр баяжуулан хийсэн биологийн идэвхт хүнсний нэмэлт тэжээл юм.

КАРТИЛ- Яс, үе мөчний бэлдмэл

Энэ бэлдмэл нь КАЛЬЦИ бэлдмэл агуулагдах бүх найрлагыг агуулахаас гадна адууны бүлх, шөрмөс, мөгөөрс, үеийн зөөлөн эд болон үений хоорондох шингэнийг төлжүүлэх үйлдэлтэй эрдэс, витамин, амин дэмээр давхар баяжуулан хийсэн биологийн идэвхт хүнсний нэмэлт тэжээл юм.

ЭКИНОЛ- Тосон түрхлэг

Энэ түрхлэгийг адууны чөмгөний тосон дээр суурилан хийсэн. Адууны чөмгөний тосны онцгой чадварыг нь ашиглан үе мөчний зөөлөн эд, үений шингэнийг төлжүүлэх үйлдэлтэй өөр бусад амин дэмүүдээр баяжуул Экинол үений түрхлэгийг гарган авсан юм.

ЭКЮНОКС-зүрхний бэлдмэл

Адууны зүрх нь эд эсийг эрчим хүчээр хангаж байдаг коэнзим Q10, фитохром C зэрэг биологийн идэвхт бодисуудаар баялаг. Энэ бэлдмэл нь Монгол адууны зүрх болон бусад эд эрхтнүүдийг боловсруулж, хүнд зайлшгүй шаардлагатай амин дэмүүд, эрдэс бодисууд, эмийн ургамлуудын хандаар баяжуулан бэлтгэсэн биологийн идэвхт хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүн болно.

1.4.2.2. Технологийн процесс

Технологийн схем:

1-р шат: түүхий эд хүлээн авах- анхан шатны үйлдвэрлэлд шилжүүлэх- ангилах- ариутгах- хатаах- шулах- бутлах

2-р шат: Чанах- хөргөх- ангилах- хатаах – ариутгах- хатаах –бутлах – шигших- нунтаглах

3-р шат: ариутгах - савлах- хадгалах

4-р шат Гүн боловсруулалтын цехэд шилжүүлэх - ариутгах- нэмэлт бодисуудыг холих –хутгах- тохируулах – тогтворжуулах- шалгах,

5-р шат: Савлах- шошготой- баглах- агуулахад шилжүүлэх- зах зээлд гаргах.

1.4.2.3. Тоног төхөөрөмж

Уурын даралтат тогоо	Ургамал хандлагч	Центерфуг
		
Уурын термостат	Хатаах шүүгээ	Хатаах шүүгээ
		
Бутлагч машин	Уурын даралтат тогоо болон нэрлэгийн төхөөрөмж	Хатаах шүүгээ
		

Биологийн идэвхт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд 53 бодис хэрэглэгддэг.

1.5. Ашиглах химийн бодисын жагсаалт

“Монхимо” ХХК-ийн импортлох шаардлагатай 260 бодис, нийт үйлдвэртээ 351 бодис ашиглахаар байна.

Хүснэгт 3. Импортлон оруулж ирэх бодисын жагсаалт

№	Монгол нэршил	Олон улсын нэршил	Cas№	Томьёо	1 Жилийн хэрэгцээ/кг
1	(3-хлор-2-гидроксипропил)	(3-chloro-2-hydroxypropyl)	3327-22-8	C ₆ H ₁₅ Cl ₂ NO	200
2	1,2-гександиол	1,2 Hexanediol	6920-22-5, 84994-66-1	C ₆ H ₁₄ O ₂	10
3	2,4-Dichlorophenoxyacetic acid	2,4-Dichlorophenoxyacetic acid	94-75-7	C ₁₂ H ₆ Cl ₂ O ₄	200
4	Ацетил карнитин	Acetyl-L-Carnitine	14992-62-2	C ₉ H ₁₇ NO ₄	10
5	Acorus calamus үндэсний ханд	Acorus calamus root ext	84775-39-3	Not available.	10
6	Алфа-Липойк хүчил	Alfa-lipoic acid	1077-28-7	C ₈ H ₁₄ O ₂ S ₂	20

7	Аллицин	Allicin	539-86-6	C6H10OS2	20
8	Алое барбаденсын нунтаг	Aloe barbadensis powder	85507-69	C16H13NO3	40
9	Молебдены хүчлийн аммон	Ammonium molybdenic acid	CAS 12054-85-2	(NH4)6Mo7O24 4H2O	8,000
10	Азот хүчлийн аммони	Ammonium nitrate	6484-52-2	NH4NO3	100,000
11		Avocado refined butter		Not available.	100
12	Банаба ханд	Banaba extract	4547-24-4	Not available.	30
13	Зөгийн воск (лав)	Bees wax	8012-89-3	C15H31CO2C30H61	300
14	Бензойны хүчлийн натри	Benzoic acid sodium salt	532-32-1	C6H5COONa	1,000
15	Бензотриазол	Benzotriazole	95-14-7	C6H5N3	60
16	Бетаин	Betain	107-43-7	C5H11NO2	60
17	бетаин гидрохлорид	Betaine hydrochloride	107-43-7	C5H11NO2	100
18	Бетаин гидрохлорид	Betaine hydrochloride	107-43-7	C5H11NO2	100
19	Биттер Милон	Bitter milon	6211-32-1	Not available.	20
20	Борын цитрат	Boron citrate	7440-42-8	C18H15BO21	20
21	Боевеллиа Серрата	Boswellia Serrata	67416-61-9	Herbal extract C32H48O5	100
22	брокколи ханд	Broccoli ext	223749-36-8	C6H11NOS2	200
23	Бромелайн	Bromelain	37189-34-7	Not available.	200
24	Гурвалжин будааны ханд	Buckwheat extract	8995809-8	Not available.	80
25	бутилен гликол	Butylene glycol	107-88-0 6290-03-5	C4H10O2	80
26	Кальцийн ацетат	Calcium acetate	62-54-4	Ca(C2H3O)2	20,000
27	Хлорт кальци	Calcium chloride	10043-52-4	CaCl2	20,000
28		Calcium chloride food grade	10035-04-8		200
29	КАНДЕЛИЛА сера	Candelilla Cera	8006-44-8	Not available.	60
30	Капсайцин	Capsaicin	404-86-4	C18H27NO3	20
31	Карбопол	Carbopol	2594322	C3H3NaO2	800
32	Карбопол - 940, (941)	Carbopol - 940, (941)	9003-01-4	C3H3NaO2	800
33	Казейн	Casein	9000-71-9	C81H125N22O39P	1,000
34	Боловсруулсан катионт цардуул	Cationic starch	56780-58-6	C6H12O5)n	100,000
35	Катионик сурфактант C-980	Cationic surfactant C-980p			50,000
36	Катионик сурфактант C-991	Cationic surfactant C-991 PL			40,000
37	Седар холтосны ханд	Cedar bark extract		Not available.	70
38	Цетеарилын спирт	Cetearyl Alcohol	36653-82-4	C16H34O	1,000
39	цетил алкохол	Cetyl alcohol	36653-82-4	C16H34O	600
40	Цетилмеристолате	Cetylmyristoleate	64660-84-0	C30H58O2	60

41	цетилпиридиinium хлорид	Cetylpyridinium chloride	123-03-5	C ₂₁ H ₃₈ CIN	40,000
42	Цетилстеарил алкогол	Cetylstearyl alcohol	67762-27-0	CH ₃ (CH ₂) _n OH; n=variable, typically 15-17	800
43	Хлор гексидин	Chlorohexidine	55-56-1	C ₂₂ H ₃₀ Cl ₂ N ₁₀ •2C ₆ H ₁₂ O ₇	2,000
44	Холин хлорид	Choline chloride	67-48-1	C ₅ H ₁₄ ClNO	200
45	Хромын нитрат	Chromium nitrate	13548-38-4	Cr(NO ₃) ₃	1
46		Chymosin	9001-98-3		100
47		Chy-max M powder			60
48	Циннамон ханд	Cinnamon extract	621-82-9	Not available.	200
49	Лимонны хүчил	Citric acid monohydrate ≥ 99.5%	5949-29-1	C ₆ H ₈ O ₇ *H ₂ O	60
50	сульфат кобальт	Cobalt sulfate	10026-24-1	CoSO ₄ 7H ₂ O	6,000
51	Кокамид ДЭА	Cocamide DEA	68603-42-9	CH ₃ (CH ₂) _n C(=O)N(CH ₂ CH ₂ OH) ₂	1,000
52	Кокамидопропилбета ин	Cocamidopropyl Betaine	61789-40-0	C ₁₉ H ₃₈ N ₂ O ₃	100,000
53	Кокоамид ДЕА	Cocoamide diethanolamine	68603-42-9	C ₄ H ₁₁ NO ₂	100
54	Кокоглюкозид	Coco-Glucoside	141464-42- 8	C ₁₆ H ₃₂ O ₆	10
55	Кокосын диетаноламид	Coconut diethanolamide	68603-42-9	C ₁₃ H ₁₃ Cl ₈ NO ₄	1,000
56	коэнзим Кю-10	coenzyme Q10	303-98-0	C ₅₉ H ₉₀ O ₄	4
57	Ко-энзим Q-10	Coenzyme Q-10	303-98-0	C ₅₉ H ₉₀ O ₄	20
58	Коллеган	Collagen hydrolysate	92113-31-0		400
59	Коллеган	Collagen hydrolysate	92113-31-0		400
60	Цууны хүчлийн зэс	Copper Acetate monohydrate	6046-93-1	CuC ₂ H ₃ O H ₂ O	200
61	сульфат зэс	Copper sulfate	7758-99-8	CuSO ₄ 5H ₂ O	10,000
62	Кремофор	Cremophor	61791-12-6		200
63	Хромын аспарат	Cromium aspartate		C ₁₂ H ₁₅ Cr ₂ N ₃ O ₁₂	1
64	Хромын пиколинат	Cromium Picolinate	14639-25-9	Cr(C ₆ H ₄ NO ₂) ₃	7
65	өргөст хэмхийн ханд	Cucumber ext	89998-01-6		40
66	Нимбэгний хүчлийн зэс	Cupric citrate	10402-15-0	C ₆ H ₈ Cu ₂ O ₇ +4	60
67	Куркумин	Curcumin			50
68	Куркумин ханд	Curcumin(turmeric root)			50
69	Куркумин ханд	Curcumin(turmeric root)	458-37-7	C ₂₁ H ₂₀ O ₆	50
70	Дарсны хүчил	D,L-tartaric acid	133-37-9	HOOC(CHOH) ₂ COO H	200
71	Децил глюкозид	Decyl Glucoside	58846-77-8	C ₁₆ H ₃₂ O ₆	20
72	Глюкоз	D-Glucose	50-99-7	C ₆ H ₁₂ O ₆	100

73	Динатрийнлаурелсул фосукцинат	Disodium laureth sulfosuccinate	39354-45-5	C32H58Na2O14S2	1,000
74	Метионине	DL-Methionine	59-51-8	C5H11NO2S	40
75	Витамин Е	DL-Tocopherol ≥ 96%	10191-41-0	C29H50O2	100
76	Рибоз	D-ribose	50-69-1	C5H10O5	20
77	Д-сорбитол	D-sorbitol	9028-22-2		200
78	Эластин	Elastin	9007-58-3	C27H48N6O6	20
79	этанол	Ethanol	64-17-5	C2H5OH	200
80	Этилийн спирт (дээд зэргийн цэвэршилттэй)	Ethyl alcohol high purity	64-17-5	C2H5OH	100
81	Фенугрийк-ийн үрийн ханд	Fenugreek Seed extract	Not available.	Not available.	800
82	Фермент	Fermented soy bean powder		Not available.	2,000
83	FLOBEADS DB45	FLOBEADS DB45		Not available.	10,000
84	Флокуат 45	Floquat TS 45		Not available.	10,000
85		Foaming Bath Butter Base		Not available.	1,000
86	Фруктоз	Fructose			90
87	Гарциния Камбожи	Garcinia cambogia	90045-23-1	Not available.	60
88	Желатин	Gelatine			1,000
89	Глутамины хүчил	Glutaminic acid	56-86-0	HOOCCH2CH2CH(NH2)CO2H	200
90	глутатион	Glutathione	70-18-8	C10H17N3O6S	20
91	Глицерил моностеарат	Glyceryl monostearate	31566-31-1	C21H42O4	10,000
92	Глицине	Glycine	56-40-6	C2H5NO2	4
93	Усан үзмийн үрийн ханд	Grapefruit Seed Extract	90045-43-5	Not available.	10
94	Усан үзмийн үрийн ханд	Grapeseed extract	84929-27-1	C30H12O6	36
95	гуар-гидроксипропилтримони хлорид	Guar Hydroxypropyltrimonium Chloride	9000-30-0, 65497-29-2	C6H16NO2	10
96	Гугулипид	Gugulipid			60
97	Гимнема Силвестра	Gymnema Sylvestra	90045-47-9	Not available.	20
98		Gym powder			200
99	Гели /gas/	Helium /хий/	7440-59-7	He2	1,000
100	Гептан	Heptane	142-82-5	C7H16	200
101	Гексан	Hexane	110-54-3	C6H14	60
102	Поли этилин HDPE	High-density polyethylene, HDPE	9002-88-4	[CH2CH2]n	200
103	Гаулроныхүчил	Hyaluronic Acid	9004-61-9	C14H21NO11)n	200
104	гиалораны хүчил	Hyaluronic acid powder	9004-619	(C14H21NO11)n	20

105	Давсны хүчил	Hydrogen chloride (37%, extra pure)	7647-01-0	HCl	100,000
106	устөрөгчийн хэт исэл	Hydrogen peroxide	CAS 7722-84-1	H ₂ O ₂	10,000
107	Гидролизжүүлсэн коллаген	Hydrolyzed Collagen	92113-31-0 / 73049-73-7	C ₁₈ H ₃₅ O	1,600
108	Гидролизийн поли акрилонитрил натри	Hydrolyzed Polyacrylonitrile sodium salt	61788-39-4	variable	100,000
109	Гидроксиэтилцеллюлоз	Hydroxyethylcellulose	9004-62-0	CH ₂ CH ₂ OH	100
110	Гидроксипропилметилцеллюлоз	Hydroxypropylmethylcellulose	9004-65-3	Not available.	1,000
111	Ибупрофен	Ibuprofen	15687-27-1	C ₁₃ H ₁₈ O ₂	90
112	1-инденеон	Indeneone	83-33-0	C ₉ H ₈ O	6
113	Иод	iodine	5010-4425	I ₂	200
114	Иод -0.1н/фикс/	Iodine	7553-56-02	J ₂	4
115	Иод	Iodine	7553-56-2	I ₂	200
116		Jelly soap base		Not available.	-
117	Нунтаг кератин	Keratin powder	69430-36-0	C ₂ H ₂ BrClO ₂	80
118		Kappa carrageenan	11114-20-8		2,000
119	Л-аргинин	L-Arginine	74-79-3	C ₆ H ₁₄ N ₄ O ₂	60
120	Лаурамин исэл	Lauramine oxide	61788-90-7	C ₁₂ H ₂₇ NO	2,000
121	Л-карнитин	L-carnitine	541-15-1	C ₇ H ₁₅ NO ₃	20
122	Левулиник-ийн хүчил	Levulinic acid	123-76-2	C ₅ H ₈ O ₃	2
123	Алкил бензол сульфоны хүчил LAS	Linear alkyl benzene sulphonic acid/ LAS	6484-52-2	CH ₃ (CH ₂) ₁₁ C ₆ H ₄ SO ₃ H	2,000
124	серамид	Liquid ceramide	100403-19-8	C ₃₆ H ₇₁ NO ₄	60
125		Locust bean gum	9000-40-2		200
126	Поли этилин LDPE	Low-density polyethylene, LDPE	9002-88-4	[CH ₂ CH ₂] _n	200
127	Л-Селенметионин	L-selenmethionine	3211-76-5	C ₅ H ₁₁ NO ₂ Se	20
128	Ликопен	Lycopene	502-65-8	C ₄₀ H ₅₆	20
129	Магни ацетат	Magnesium acetate	142-72-3	Mg(Ac) ₂	200

130	Хүхэр хүчлийн Магни (Эпсоны давс)	Magnesium sulfate(Epson salt)	7487-88-9	MgSO4 H2O	20,000
131	Магнийн таурате	Magnesium taurate	107-35-7	C4H12N2O6S2Mg*2 H2O	400
132	Манганийн глюконат	Manganese gluconate	6485-39-8	C12H22MnO14	200
133	сульфат марганец	manganese sulfate	7785-87-7	MnSO4 5H2O	14,000
134	Метил ди гидро жасмонат	Methyl dihydrojasmonate	24851-98-7	C13H22O3	20
135	Метил-п- гидроксibenзоат	Methyl-p-hydroxybenzoate	99-76-3	C8H8O3	20
136	Микро талст целлюлоз	Microcrystalline cellulose	9004-34-6	(C6H10O5)n	10,000
137	Мио Инозитол	Myo-inositol	87-89-8	C6H12O6	100
138		Mango kosher butter		Not available.	80
139		Melt&Pour african black soap base		Not available.	170
140		Melt&Pour crystal aloe base		Not available.	170
141		Melt&Pour crystal argan base		Not available.	180
142		Melt&Pour crystal triple butter base		Not available.	180
143		Melt&Pour shea base		Not available.	180
144		Melt&Pour SLES SLS-Free clear base		Not available.	180
145		Melt&Pour crystal oatmeal shea base		Not available.	180
146		Melt&Pour ST-Clear base		Not available.	180
147		Melt&Pour WST-White base		Not available.	180
148	N-Ацетил-N-карнитин	N-Acetyl-L-Carnitine	14992-62-2	C9H17NO4	20
149	Далайн замаг ба нарсны ханд 10%	Natural Sap Compounded Water 10%	Pine extract 94266-48-5 Seaweed extract 68917-51-1 water 7732-18-5	Ханд экстракт	100,000
150	Нийм-ийн тос	Neem Oil	8002-65-1	Not available.	10
151	Витамин В3	niacin (vit B3)	59-67-6	C6NH5O2	10
152	Никотинамид	Nicotinamide	98-92-0	C6H6N2O	10
153	никотины хүчил витамин В3	Nicotinic acid vitamin B3	59-67-6	C6H5NO2	30

154	Никел нитрат	Nikel nitrate	13138-45-9	Ni(NO ₃) ₂	10
155	Оливийн тос PEG-7 эфир	Olive oil PEG-7 esters	103819-46-1		140
156	Цетиарил оливат, сорбитан оливат	Olivem 1000	85116-80-9 / 92202-01-2	C ₂₄ H ₄₄ O ₆	100
157		Olive squalana oil		Not available.	100
158			Olive butter	Not available.	100
159	Оливийн тос ПЭГ-7 эфир	Olivem 300	226708-41-4		160
160	Орто-фталальдегид	ortho-phthaldehyde	643-79-8	C ₆ H ₈ O ₂	60
161	Пантенол витамин B5	Panthenol vitamin B5	116485-10-2, 8113-0 R	C ₉ H ₁₉ NO ₄	6
162	Витамин B5	Pantothenic acid (vit B5)	599-54-2	C ₉ H ₁₇ NO ₅	20
163	Метил глюкозын диолеат	PEG-120	86893-19-8		1,200
164	Пентан	Pentane	109-66-0	C ₅ H ₁₂	20
165	Пепперминт тос	Peppermint oil	8006-90-4	Not available.	20
166	Пера сейф	Pera Safe		variable	10
167	Петролейний эфир	petroleum ether	8030-30-6	CH ₃ CH ₂ OCH ₂ CH ₃	60
168	Феноксизтанол	Phenoxyethanol	122-99-6	C ₈ H ₁₀ O ₂	100
169	Фито агар	Phytogar			1,000
170	Пироксикам	Piroxicam	36322-90-4	C ₁₅ H ₁₃ N ₃ O ₄ S	20
171	Поли акрил амид А-330РН	polyacrylamide A-330PH	2594446	[-CH ₂ -CH(CONH ₂)-] _n	100,000
172	Поли акрил амид С-980ПЛ	polyacrylamide C-980PL	2594446	[-CH ₂ -CH(CONH ₂)-] _n	100,000
173	Поли акрил амид ФЛ-45С	polyacrylamide FL-45C	2594446	[-CH ₂ -CH(CONH ₂)-] _n	2,000
174	полиакрилонитрил	polyacrylonitril	25014-41-9.	(C ₃ H ₃ N) _n	120,000
175	Полидадмак	polydadmac	26062-79-3	(C ₈ H ₁₆ NCI) _n	100,000
176	Полисорбат 60	Polysorbate 60	9005-67-8	C ₆₄ H ₁₂₆ O ₂₆	200
177	Иодат кали	Potassium Iodate	6598-4425	KIO ₃	200
178	Бикарбонат кали	Potassium bicarbonate	298-14-6	KHCO ₃	6,000
179	кальцжуулсан кали	potassium calcined		K ₂ CO ₃	100,000

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАГАНУУР ДҮҮРГИЙН 3-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ЭМИЙН ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

180	карбонат кали	potassium carbonate	0584-08-07	K ₂ CO ₃	100,000
181	Калийн хлорид	Potassium Chloride	7447-40-7	KCl	2,000
182	Калийн гидроксид	potassium hydroxide	1310-58-3	KOH	2
183	Иодат кали	Potassium iodate	6598-4425	KIO ₃	200
184	Калий иодат-0.1н /фиксанал/	Potassium iodate	5/6/7758	KJO ₃	2
185	Азот хүчлийн кали	Potassium nitrate	7757-79-1	KNO ₃	1,000
186	Калийн перманганат-0.1н/фиксанал/	Potassium permanganate	7722-64-7	KMnO ₄	6
187	калийн сорбат	Potassium Sorbate	24634-61-5	C ₆ H ₇ O ₂ K	140
188	Пролине	proline	609-36-9	C ₅ H ₉ NO ₂	4
189	Пропионы хүчил	Propionic acid	79-09-4	CH ₃ CH ₂ COOH	100
190	Пропил-п-гидроксibenзоат	Propyl-p-hydroxybenzoate	94-13-3	C ₁₀ H ₁₂ O ₃	20
191	Витамин В6 (пероксидине)	Pyridoxine (vit B6)	65-23-6	C ₈ H ₁₁ NO ₃	20
192	Улаан дрожит будааны ханд	Red yeast rice extract	75330-75-5	Not available.	20
193	Витамин В2	Riboflavin (vit B2)	83-88-5		20
194	Сарнайн ханд	Rosemary Extract	Not available.	Not available.	20
195	С-Аденозил-Л-Метионин	S-Adenosyl-L-Methionine	29908-03-0 Yes	C ₁₅ H ₂₂ N ₆ O ₅ S	3
196	Салицилийн хүчил	Salicylic acid	69-72-7	C ₆ H ₄ (OH)COOH	100
197	Салицилийн хүчил	Salycilic acid	69-72-7	C ₇ H ₆ O ₃	100
198	Скопия нунтаг	Scopia powder			60
199	Селен цистеин	Selenosysteine			2
200	Шиа масло	Shea Butter			50
201	Амино хүчил	Silk amino acid	96690-41-4	C ₃ H ₇ NO ₂ , C ₂ H ₅ NO ₂ , C ₃ H ₇ NO ₃ , C ₅ H ₁₁ NO ₂ , C ₄ H ₉ NO ₃	8
202	Азот хүчлийн мөнгө	Silver Nitrate	7761-88-8	AgNO ₃	200
203	Сульфодиазины мөнгө	Silver Sulfadiazine	22199-08-2	C ₁₀ H ₉ AgN ₄ O ₂ S	20
204	кальцжуулсан сод	soda ash .calcined soda	497-19-8	Na ₂ CO ₃	100,000

205	кальцжуулсан сод	soda calcined		Na ₂ CO ₃	120,000
206	Натрийн бензоат	Sodium benzoate	532-32-1	C ₇ H ₅ O ₂ Na	100
207	Боргидрид натри	Sodium Borohydrate	16940-66-2	NaBH ₄	20
208	карбонат натри	sodium carbonate	497-19-8;	Na ₂ CO ₃	120,000
209	Натрийн карбоксиметилцеллюлоза	Sodium carboxymethyl cellulose	9004-32-4	Not available.	100,000
210	Натрийн хлорид	Sodium Chloride	7647-14-5	NaCl	140,000
211	Нимбэгний хүчлийн натри	Sodium citric acid	144-33-2	C ₆ H ₆ Na ₂ O ₇ *H ₂ O	600
212	натри карбокси метилцеллюлоза	sodium CMC	2593534		1000,000
213	Натрийн гиалуронат	Sodium Hyaluronate	9067-32-7	C ₂₈ H ₄₄ N ₂ O ₂₃ ·Na	10
214	Натрийн гидроксид	sodium hydroxide	1310-73-2	NaOH	4
215	Натрийн гидроксид-0.1н	sodium hydroxide	1310-73-2	NaOH	5
216	Гипохлорит натри	Sodium hypochlorite	7681-52-9	NaClO	600
217	Лигнин сульфонат натри	Sodium lignin sulfonate	9009-75-0	variable	100,000
218	Лигнин сульфонат натри	Sodium lignin sulfonate	9009-75-0	variable	100,000
219	Азот хүчлийн натри	Sodium nitrate	7631-99-4	NaNO ₃ .	10,000
220	Нитрит натри	Sodium nitrite	7632-00-0	NaNO ₂	1,000
221	натри полиакриламид	sodium PAA	2594415	(C ₃ H ₃ NaO ₂) _n	100
222	Селенат натри	Sodium selenate	13410-01-0	Na ₂ O ₄ Se	100
223	Натри тиосульфат - 0.1н /фиксанал/	Sodium thiosulfate	7772-98-7	Na ₂ S ₂ O ₃	10
224	Натри тиосульфат - 95%	Sodium thiosulfate	7772-98-7	Na ₂ S ₂ O ₃	20
225	Сорбины хүчил	Sorbic acid	110-44-1	C ₆ H ₈ O ₂	100
226	Сорбитан оливат ба цетеарил оливат	Sorbitan olivate and cetearyl olivate	223706-40-9	C ₂₄ H ₄₄ O ₆	100
227	Сорбиталь С	Sorbitol C	50-70-4	C ₆ H ₁₄ O ₆	10
228	шар буурцгийн лецитин	Soy lecithin	8002-43-5	C ₃₅ H ₆₆ NO ₇ P	100
229	Стеарат натри	Stearat natri			200
230	Стронцийн карбонате	stroncium carbonate	1633-05-2	SrCO ₃	2

23 1	Хувьн хүчил	Succinic acid	110-15-6	HOOC-CH ₂ -CH ₂ -COOH	700
23 2	Сульфодиазин	Sulfadiazine	68-35-9	C ₁₀ H ₁₀ N ₄ O ₂ S	30
23 3	серная кислота	sulfuric acid	7664-93-9	H ₂ SO ₄	100,000
23 4	Сахроз	Surcose	57-50-1	C ₁₂ H ₂₂ O ₁₁	20
23 5		Sheanut unrefined butter			20
23 6	Таурин	Taurine	107-35-7	C ₂ H ₇ NO ₃ S	40
23 7	Тетра этилт орто силикат	Tetraethyl ortho silicate	78-10-4	SiC ₈ H ₂₀ O ₄	2,000
23 8	Витамин В1	Thiamine (vit B1)	59-43-8	C ₁₂ H ₁₇ N ₄ OS	10
23 9		Thermophilic starter			120
24 0	Токоферил ацетат	Tocopheryl Acetate	7695-91-2	C ₃₁ H ₅₂ O ₃	10
24 1	тритон х-100	triton X-100	9002-93-1	C ₁₄ H ₂₂ O(C ₂ H ₄ O) _n (n=9-10)	4
24 2	Твин 80	Tween 80	9005-65-6	C ₆₄ H ₁₂₄ O ₂₆	200
24 3	Убикуйнол	Ubiquinole	992-78-9	C ₅₉ H ₉₂ O ₄	20
24 4	Ванадил сульфат	Vanadium sulfate	27774-13-6	VO ₂ SO ₄	10
24 5	Витамин А	vitamin A	68-26-8	C ₆ NH ₅ O ₂	10
24 6	Витамин В6	Vitamin B6	8059-24-3	C ₁₀ H ₁₆ N ₂ O ₃ S	20
24 7	Витамин В7	vitamin B7(biotin)	58-85-5	C ₁₀ H ₁₆ N ₂ O ₃ S	10
24 8	Витамин В9	Vitamin B9(Ubihinone)	59-30-3	C ₁₉ H ₁₉ N ₇ O ₆	10
24 9	Витамин К2	Vitamin K ₂ , menaquinone-7 (MK7)	863-61-6	C ₃₁ H ₄₀ O ₂	20
25 0	витамин рр ниацин	vitamin PP,niacin	CAS: 59-67-6	C ₆ H ₅ NO ₂	20
25 1	Ксантан бохь	Xanthan gum	11138-66-2	C ₃₅ H ₄₉ O ₂₉	200
25 2	Киситол	Xylitol	87-99-0	C ₅ H ₁₂ O ₅	200
25 3	Хлорат цайр	Zinc chlorate	10361-95-2	Cl ₂ O ₆ Zn	10
25 4	Нимбэгний хүчлийн цайр	Zinc Citrate	546-46-3	C ₁₂ H ₁₄ O ₁₆ Zn ₃	200
25 5	Нитрат цайр	Zinc nitrate	7779-88-6	Zn(NO ₃) ₂	100
25 6	Цайрын исэл	Zinc oxide		ZnO	30

25 7	Фосфат цайр	Zinc phosphate	7779-90-0	$Zn_3(PO_4)_2$	100
25 8	сульфат цайр	Zinc sulfate	7733-02-0	$ZnSO_4 \cdot 7H_2O$	12,000
25 9	Хүхэр хүчлийн цайр	Zinc Sulfate	7446-20-0	$ZnSO_4$	2,000
26 0	Пепперминтын тос	Peppermint oil	2238939	$C_{62}H_{108}O_8$	10

1.6.Төслийн хүчин чадал

Монхимо эмийн үйлдвэр нь өдөрт 5000-6500 флакон буюу 119.6тн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх хүчин чадалтай. Монхимо эмийн үйлдвэр нь 32 ажилтантай бөгөөд мэргэжлийн эм зүйч, химич, микробиологи, лаборант, нярав, туслах ажилтан гэсэн ажлын байруудад ажиллаж байна.

1.7. Лабораториуд

Химийн шинжилгээний чанарын хяналтын лаборатори

Химийн лаборатори нь бүтээгдэхүүний физик, химийн үзүүлэлтийг ҮФӨ болон МУ-ын стандартын дагуу хийж гүйцэтгэдэг.

Титерлэгч, электрон рН метр, электрон жин, хэмжээст цилиндр, колбо, соронзон хутгагч, автомат пипетка, хатаах шүүгээ зэрэг багаж, төхөөрөмжтэй.

Грийн хими, Цэцүүх трейд, Реактив зэрэг компаниудаас чанар стандартын шаардлага хангасан урвалж бодисыг авч шинжилгээндээ хэрэглэж байна.

Зураг 2. Химийн шинжилгээний чанарын хяналтын лаборатори

Микробиологийн чанарын хяналтын лаборатори

Микробиологийн лаборатори нь бүтээгдэхүүний болон, орчны эрүүл зүйн нян судлалын шинжилгээ хийдэг.

Ламинар бокс, микроскоп, термостат, колони тоологч, автоклав зэрэг багаж, төхөөрөмжтэй.

Гялс био, Монбиофарм, Цэцүүх зэрэг компаниудаас чанар стандартын шаардлага хангасан тэжээлт орчингуудыг авч шинжилгээндээ хэрэглэж байна.

Зураг 3. Микробиологийн чанарын хяналтын лаборатори

Зураг 4. Бүтээгдэхүүн хуггалтын тогоо

Зураг 5. Бүтээгдэхүүн пакетлагч машин

Зураг 6. Жин

Зураг 7. Эхлэл материал болон туслах материалын агуулах

Зураг 8. Бүтээгдэхүүнийг ачиж буулгах талбай

1.8. Төслийн дэд бүтэц

“Монхимо” ХХК-ний төслийн талбай нь Улаанбаатар хотын Багануур дүүргийн 3-р хорооны нутаг дэвсгэрт оршиж байгаа бөгөөд дэд бүтэц, зам, гэрэл цахилгаан, интернэт, цахилгаан холбоо болон үүрэн телефон холбоогоор бүрэн холбогдсон дэд бүтэц сайн хөгжсөн газарт байрладаг.

Унд ахуйн хэрэглээний цэвэр ус

Цэвэр ус –Уг төсөл нь төвлөрсөн системд холбогдсон байна. Төсөлд нийт 32 хүн ажиллана. Нэг хүний ус хэрэглээний норм хоногт ахуйн хэрэгцээнд 200* л байна гэж үзвэл 32 хүн х 200 л = 6400л/хоног буюу 6.4 м3/хоног, сард 192 м3 жилд 1888м3 ус ашиглахаар байна. (*- БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны А/301 дүгээр тушаалын 12 дугаар хавсралт –“Орон сууц, нийтийн байр, гэр хорооллын усны норм”, Төвлөрсөн ус хангамж, ариутгах татуургын төвлөрсөн системд холбогдсон орон сууц – 200 л/хоног/хүн)

Хүснэгт 4. Төслийн ажилчдын унд ахуйн усны тооцоо

Усны хэрэглээний төрөл	Төслийн хугацаа, хон/жил	Норм	Хүний тоо	Ус хэрэглээ	
				м3/хон	м3/жил
Унд-Ахуйн	295	200л/хон/хүн	32	6.4	1888

Ногоон байгууламжийн усалгаа: Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны 07 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/301 дугаар тушаалын 13 дугаар хавсралт “Зүлэгжүүлэлт, зам талбайн усны норм” Цэцэрлэг зүлэг, ногоо услах 4,0 м³

Хүснэгт 5. Ногоон байгууламжийн усалалт

Усны хэрэглээний төрөл	Усалгаа жил/хоног	Норм	Талбайн хэмжээ м2	Ус хэрэглээ	
				м3/хон	м3/жил
Ногоон байгууламжийн усалгаа	19	4.0 л	810	3.2	61.6

Бүтээгдэхүүний усны норм: Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны 07 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/301 дугаар тушаалын 8 дугаар хавсралт “Био бэлдмэлийн үйлдвэрийн усны норм” Уургийн бүтээгдэхүүн 1тн 10м3

Хүснэгт 6. Эмийн үйлдвэрийн усны хэрэглээ

Усны хэрэглээний төрөл	Төслийн хугацаа, хон/жил	Норм	Хүчин чадал	Ус хэрэглээ	
				м3/хон	м3/жил
Уургийн бүтээгдэхүүн	295	10м3	1.5тн	15	4425

Эмийн үйлдвэрийн төсөлд хоногт 24.6м3, жилд 6374.6м3 ус ашиглахаар байна. Төвлөрсөн системд холбогдсон тоолуурын заалтын дагуу төлбөрөө төлдөг.

2. ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ

2.1. Агаарын чанарт нөлөөлөх гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

Тоос болон бохирдуулагчдаас агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлөн улмаар төслийн талбайд ойр амьдрах оршин суугчид, үйлдвэрийн ажилчдад нөлөөлөх.

Төслийн хүрээнд хэрэглэгдэж байгаа түүхий эд хөрсөнд их хэмжээгээр асгарч, алдагдвал тухайн орчин болоод амьд организмуудад хортой нөлөөтэй

Үйлдвэр рүү түүхий эд тээвэрлэх, ачих, буулгах үйл ажиллагаанаас тоосжилт дэгдэнэ.

Химийн бодис хадгалах агуулахын химийн бодис уурших

Хүснэгт 1. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн эрчмийн үнэлгээ

№	Сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийн үр дагаврын үнэлгээ			
		Бага	Дунд	Их	Хүчтэй
1	Тоос болон бохирдуулагчдаас агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлөн улмаар төслийн талбайд ойр амьдрах нутгийн оршин суугчид, үйлдвэрийн ажилчид нөлөөлөлд өртөх			x	
2	Автомашин хөдөлгүүрээс үүсэх хий агаарт их хэмжээгээр нөлөөлөх			x	
3	Үйлдвэр рүү түүхий эд тээвэрлэх, ачих, буулгах үйл ажиллагаанаас тоосжилт дэгдэх				x
Нийт нөлөөллийн 66.6% нь их, 33.3% нь хүчтэй гэсэн үнэлгээтэй байгаа нь агаарт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл ИХ байгааг харуулж байна.					

2.2. Гадаргын болон газрын доорх усанд нөлөөлөх гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

Үйл ажиллагааны үе шатанд:

Төслийн үйл ажиллагаанаас ахуйн болон үйлдвэрийн хог хаягдал хөрсийг бохирдуулснаас гадаргын болон гүний усанд шууд нөлөөлнө.

Химийн бодисыг болгоомжгүй байдлаасаа болж асгавал хөрсөнд шингэж улмаар газрын доорх усанд нөлөөлнө.

Хүснэгт 2. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн эрчмийн үнэлгээ

№	Сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийн үр дагаврын үнэлгээ			
		Бага	Дунд	Их	Хүчтэй
1	Төслийн үйл ажиллагаагаар гадаргын усан сүлжээ өөрчлөгдөх	x			
2	Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны улмаас газрын доорх усны нөөцөд нөлөө үзүүлэх		x		
3	Газар доорх усны баланс алдагдах, химийн найрлага нь өөрчлөгдөж бохирдох		x		
4	Төслийн үйл ажиллагаанаас гарах ахуйн болон үйлдвэрийн хог хаягдал нь газрын доорх усны чанарт сөрөг нөлөө үзүүлэх			x	
Нийт нөлөөллийн 25% нь бага, 50% нь дунд, 25% нь их үнэлгээтэй байгаа нь усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл ДУНД зэргийн нөлөөлөл үзүүлэхийг харуулж байна.					

2.3. Хөрсөн бүрхэвчид нөлөөлөх гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

Төслийн үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвчид эвдрэл, бохирдлын дараах түгээмэл хэлбэр, өөрчлөлтүүд үүснэ.

Үйл ажиллагааны үе шатанд:

Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны нөлөөнд үржил шимт хөрс бүхий 2703м² талбай барилгын үйл ажиллагаа болон барилга байгууламж, хүнд даацын машин техникийн үйл ажиллагааны нөлөөнд өртөж хөрсний элэгдэл, эвдрэл үүснэ.

Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны үед технологийн хаягдал, ахуйн гаралтай хаягдал, бүтээгдэхүүний хаягдлаар хөрсөн бүрхэвч бохирдоно.

Хөрсний шимт бодисын нөөц хомсдох, хөрсний гадаргын ургамал бүрхэц сийрэгжсэнээр хөрс эвдрэх үйл явц түргэсгэх.

Хөрс хуурайшиж, бүтэц нь алдагдаж, элэгдэх, механик үйлчлэлээр талхлагдаж сийрэгжих, нимгэрэх.

Хог ургамалд баригдах, доройтох, ахуйн хогоор бохирдох.

Химийн бодис алдагдсанаас болж хөрсөнд нөлөөлнө.

Хүснэгт 3. Хөрсөнд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн эрчмийн үнэлгээ

№	Нөлөөлөл	Нөлөөллийн үр дагаврын үнэлгээ			
		Бага	Дунд	Их	Хүчтэй
1	Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны нөлөөнд үржил шимт хөрс бүхий талбай өртөх				х
2	Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны үед технологийн хаягдал, ахуйн гаралтай хаягдал, бүтээгдэхүүний хаягдлаар хөрсөн бүрхэвч бохирдох			х	
3	Хөрсний шимт бодисын нөөц хомсдох, хөрсний гадаргын ургамал бүрхэц сийрэгжсэнээр хөрс эвдрэх үйл явц түргэсгэх			х	
4	Хөрсний хими, физик, геохими, биохимийн хөдлөл зүйн горим өөрчлөгдөх		х		
5	Хөрс хуурайшиж, бүтэц нь алдагдаж, элэгдэх, механик үйлчлэлээр талхлагдаж сийрэгжих, нимгэрэх			х	
6	Хог ургамалд баригдах, доройтох, ахуйн хогоор бохирдох,		х		
Нийт нөлөөллийн 33.3% нь дунд, 50% нь их, 16.6% нь хүчтэй гэсэн үнэлгээтэй байгаа нь хөрсөнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл ИХ байгааг харуулж байна.					

2.4. Ургамлын нөмрөгт нөлөөлөх гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

Төсөл хэрэгжиж эхэлснээр ургамлын нөмрөгт дараах нөлөөллүүдийг үүсгэж болзошгүй. Үүнд:

Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны улмаас үржил шимт хөрс бүхий 2703м² талбай барилга байгууламж, техник хэрэгслийн хөлд өртсөн бөгөөд талбайн ургамлын нөмрөгийн байгалийн унаган төрх алдагдаж, зарим хэсэгтээ устаж үгүй болох

Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний үед гарах тоосоор тодорхой талбайн ургамал тоосонд дарагдана.

Ургамлын төрөл зүйл хомсдох.

Хүснэгт 4. Ургамлын нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн эрчмийн үнэлгээ

№	Сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийн үр дагаврын үнэлгээ			
		Бага	Дунд	Их	Хүчтэй
1	Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны нөлөөнд үржил шимт хөрс бүхий талбай өртөж ургамлын нөмрөгийн байгалийн унаган төрх алдагдах				х
2	Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний үед гарах тоосоор тодорхой талбайн ургамал дарагдах			х	
3	Ашиглалтад өртөх талбайн ургамлын нөмрөг бүхэлдээ устаж үгүй болно			х	
4	Тээврийн хэрэгслийн нөлөөгөөр ургамлын нөмрөг тоосонд дарагдах			х	
Нийт нөлөөллийн 75% нь их, 25% нь хүчтэй гэсэн үнэлгээтэй байгаа нь ургамалд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл ИХ байгааг харуулж байна.					

Зураг 1. Төслийн талбайн нөлөөллийн бүс
Төслийн талбайгаас 50 м зайд шууд нөлөөллийн бүс
Төслийн талбайгаас 100, 150 м зайд шууд бус нөлөөллийн бүсийг авч үзэв.
Төслийн талбайгаас нөлөөллийн бүс татан авч үзэхэд ойр орчин нь үйлдвэр үйлчилгээний газар хамаарагдаж байна. Тиймээс төслийн талбайгаас 100м дотор хараа хяналттай үйл ажиллагаагаа явуулах хэрэгтэй байна.

2.5. Амьтны аймаг

Төслөөс амьтны аймагт үзүүлж болзошгүй болон гол сөрөг нөлөөлөл нь дараах хүчин зүйлсээр тодорхойлогдоно. Үүнд:

Зарим төрлийн шавжийн амьдрах орчныг устгах.

Төслийн үйл ажиллагаанаас гарах дуу чимээнээс амьтан, шувууд дайжих.

Шөнийн цагаар үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа явагдахад шөнийн амьдралтай амьтдад сөрөг нөлөөлөл учруулна.

Технологийн хаягдлыг зохих журмын дагуу хадгалалгүй ил задгай хаяснаас амьтад хордож болзошгүй. Үйлдвэрийн технологийн горим алдагдсанаас болон байгалийн гэнэтийн аюулт үзэгдлийн улмаас амьтад хордож болзошгүй.

Хүснэгт 5. Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн эрчмийн үнэлгээ

		Бага	Дунд	Их	Хүчтэй
1	Зарим төрлийн шавжийн амьдрах орчныг устгах			x	
2	Төслийн үйл ажиллагаанаас гарах дуу чимээнээс амьтан, шувууд дайжих			x	
3	24 цагийн үргэлжилсэн үйл ажиллагааны улмаас шөнийн амьдралтай амьтдын амьдрах орчинд нөлөөлөх		x		
4	Технологийн хаягдлыг зохих журмын дагуу хадгалалгүй ил задгай хаяснаас амьтад хордох		x		
5	Үйлдвэрийн технологийн горим алдагдсанаас болон байгалийн гэнэтийн аюулт үзэгдлийн улмаас амьтад хордох		x		
Нийт нөлөөллийн 60% нь дунд, 40% нь их гэсэн үнэлгээтэй байгаа нь амьтанд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл Дунд байгааг харуулж байна.					

2.6. Хүний эрүүл мэнд болон аюулгүй ажиллагааны нөлөөллийн үнэлгээ:

Эмийн үйлдвэр, химийн бодис, материалын агуулахын доторх зохиомол бичил уур амьсгалын нөхцөл ба агаар сэлгэлт, чийглэг, тоосжилт, мөн хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгслийн хангамж, тоног төхөөрөмж, хяналтын багаж хэрэгслийн техникийн бэлэн бус байдал зэрэг нь ажиллагсдын эрүүл мэндэд нөлөөлөх хүчин зүйлс болох нь манай оронд ажиллаж байгаа ижил төстэй бусад байгууллагуудын үйл ажиллагаа, тэнд явуулсан мэргэжлийн хяналтын байгууллагуудын хэмжилт судалгаанаас харагдаж байгаа билээ. Иймээс үйлдвэрийн байрны гэрэлтүүлэг, температур, чийгшилт, орчны тоосжилт, агаар дахь химийн бодисын агууламж зэрэг бичил орчны үзүүлэлтүүд стандарт нормын хэмжээнээс өөр байх нөхцөлд ажиллагсдын эрүүл мэндэд шууд ба шууд бус байдлаар сөрөг нөлөө үзүүлнэ.

Төслийн үйл ажиллагаанаас ажилчдын эрүүл мэнд аюулгүй байдалд учруулах нөлөөллийг энэ хэсэгт тодорхойлов. Тус төслийн үйл ажиллагаанаас хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөллийн оноот үнэлгээний аргаар тодорхойлсон ба эрүүл мэнд болон аюулгүй ажиллагааны нөлөөллийн үнэлгээний тайлбарыг доорх хүснэгтэд тус үзүүлэв.

Хүснэгт 7. Хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн эрчмийн үнэлгээ

		Бага	Дунд	Их	Хүчтэй
1	Ажлын байрны агааржуулалт муутайгаас ажилчид астамтай болох			x	
2	Ажлын байрны зааварчилгаа муу, техник технологитой буруу харьцсанаас аваар осол гарах			x	
3	Химийн бодисыг санамсаргүй байдлаасаа болж хөл гар дээрээ асгах		x		
4	Үйлдвэрийн технологийн явцад химийн бодис байнга уурших			x	
5	Үйлдвэрийн явцад аюулгүй ажиллагааг баримтлаагүйгээс болж ажилчид гэмтэх / тоног төхөөрөмжид гар хөлөө хийж гацаах, цахилгаанд цохиулах г.м/			x	
Нийт нөлөөллийн 20% нь дунд, 80% нь их гэсэн үнэлгээтэй байгаа нь хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл Их байгааг харуулж байна.					

2.7. Нийгэм эдийн засгийн хувьд үйлдвэрийн байршлын хувьд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Хүснэгт 8. Нийгэм эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн эрчмийн үнэлгээ

		Бага	Дунд	Их	Хүчтэй
1	Дүүрэгт татвар нэмэгдэх			x	
2	Ажлын байр бий болох			x	
3	Бэртэл, гэмтэл, халдварт өвчин гарах		x		
4	Дотооддоо хүний эрүүл мэндэд хэрэгтэй бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх			x	
Нийт нөлөөллийн 20% нь дунд, 80% нь их гэсэн үнэлгээтэй байгаа нь нийгэм эдийн засагт үзүүлэх эерэг нөлөөлөл Их байгааг харуулж байна.					

Хүснэгт 9. Гол сөрөг нөлөөллийн үнэлгээний нэгтгэл

№	Нөлөөлөл	Нөлөөллийн хувь	Нөлөөллийн үнэлгээ
A	Физик нөлөөлөл	55.8%	Дунд сөрөг нөлөөтэй
A1	Агаарын чанар	66%	Их сөрөг нөлөөтэй
A2	Газрын гадарга, хэвлий	57.1%	Дунд сөрөг нөлөөтэй
A3	Хөрсөн бүрхэвч	50%	Их сөрөг нөлөөтэй
A4	Ус	50%	Дунд сөрөг нөлөөтэй

В	Биологийн олон янз байдал	67.5%	Дунд зэргийн сөрөг нөлөөтэй
В1	Ургамлын нөмрөг	75%	Их сөрөг нөлөөтэй
В2	Амьтны аймаг	60%	Дунд сөрөг нөлөөтэй
С	Нийгэм-Эдийн засгийн нөлөөлөл	80	Их эерэг нөлөөлөлтэй
С1	Ажил эрхлэлт, дэд бүтэц, эдийн засаг	80%	Их эерэг
С2	Хүний эрүүл мэнд	80%	Их сөрөг нөлөөлөлтэй
	Нийт нөлөөлөл	67.8	Дунд зэргийн сөрөг нөлөөтэй буюу зөвшөөрөх боломжтой

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь байгаль орчныг хамгаалах талаар хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлэх, тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулах, түүнийг хянан батлах, хэрэгжилтийг ханган тайлагнахтай холбогдсон харилцааг БОАЖСайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журмыг баримтлан хийж гүйцэтгэлээ.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, стратегийн үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь дараах хэсгүүдээс бүрдэнэ. Үүнд: Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ (агаарын чанар, гадаргын болон газрын доорх усны нөөц хөрсөн бүрхэвч, газрын хэвлий, ургамлын нөмрөг, амьтны аймгийг хамгаалах, хуримтлагдах нөлөөллийн үнэлгээгээр тогтоогдсон арга хэмжээ болон тухайн орон нутгийн нийгэм эдийн засгийн хөгжлийг дэмжихэд чиглэсэн арга хэмжээг тусган), нөхөн сэргээх арга хэмжээ (техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт), биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ, түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ химийн хортой болон аюултай бодисын эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээ хог, хаягдлын менежментийн арга хэмжээ, орон нутгийн захиргаа, аймаг нийслэлийн байгаль орчны газар, мэргэжлийн хяналтын байгууллага, ажлын хэсгийн дүгнэлт, шаардлагаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах үйл ажиллагаа, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр орно.

Аймаг нийслэлийн байгаль орчны газар тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг хэвлэмэл болон цахим хэлбэрээр хүлээн авсан талаарх мэдээллийг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний цахим мэдээллийн санд оруулж, хүлээн авсан тухайгаа төсөл хэрэгжүүлэгчийн бүртгүүлсэн цахим шууданд ажлын 5 хоногт багтаан хариу мэдэгдэнэ.

Улирлын чанартай ажилладаг уурхайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг техник болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлын үр дүнг талбай дээр бодитоор нь үнэлэх, хэмжилт хийх боломжтой нөхцөлд зохион байгуулна.

Хөрөнгө санхүүгийн эх үүсвэр: Жил бүрийн санхүүгийн төлөвлөгөөний байгаль орчны болон ажиллагсдын эрүүл мэндийг хамгаалах арга хэмжээний зардалд тусган зарцуулж байх шаардлагатай. Төлөвлөсөн зардлын хэмжээ нь тухайн жил бүр харилцан адилгүй тогтоогдох боломжтой тул тухай бүрд нь тодруулга хийж шинэчлэн тооцно.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт, хамрах хүрээ

Эмийн үйлдвэрт ашиглах химийн бодисыг импортлох хэрэглэх, хадгалах, худалдаалах үйл ажиллагаанаас үзүүлж болох болзошгүй болон голлох нөлөөлөлд химийн бодисын хадгалалт, аюулгүйн ажиллагаа болон ажлын байрны эрүүл ахуйн бичил орчны нөлөөлөх байдал нь голлох нөлөөлөлд хамаарахаар байна.

Иймээс төсөл хэрэгжүүлэгч ажиллагсдын ажиллах орчин, хөдөлмөр хамгаалал, химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн асуудал дээр гол анхаарлаа хандуулж, 2007 оны 04 дугаар сарын 27–ны өдрийн 151/126/52 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан “Химийн хорт болон аюултай бодисыг хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам”, MNS 4585-2016. Агаар орчны чанарын үзүүлэлт. Ерөнхий

шаардлага, MNS 6458:2014. “Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, Химийн хорт болон аюултай бодис бүтээгдэхүүний агуулах”, БНБД 21-04-05. Барилга байгууламжийн гал унтраах автомат төхөөрөмж, дохиоллын хэрэгсэл, MNS 5566:2005. Аж ахуйн нэгж байгууллагад зайлшгүй байх гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгслийн шаардлага зэрэг стандартуудыг нарийн баримтлан ажиллаж, тухайн бодисын хор аюулгүйн лавлах мэдээлэл (MSDS)-д заагдсаны дагуу химийн бодис бүртэй харьцаж ажиллах шаардлагатай.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулах. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь байгаль орчныг хамгаалах хууль тогтоомж, батлагдсан байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тодорхойлсон сөрөг нөлөөг бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг үндэслэн жил бүрийн 12 дугаар сард багтаан дараа оны тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулна.

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ болон нэмэлт тодотгол үнэлгээний ажлын үр дүнгээр боловсруулсан байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг үнэлгээний мэргэжлийн зөвлөл хэлэлцэн баталснаас хойш төсөл хэрэгжүүлэгч 1 сарын дотор тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөгөө боловсруулан ерөнхий үнэлгээ хийсэн байгууллагад батлуулахаар хүргүүлнэ.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд төсөл хэрэгжүүлэгчийн талаарх мэдээлэл, төслийн танилцуулга, төслийн хэрэгжилтийн явц, ашиглаж байгаа техник технологи, төсөл хэрэгжиж буй нутгийн байгаль орчин, нийгэм-эдийн засгийн төлөв байдлын товч танилцуулга, энэ журмын 1.5-д заасан бүрдэл хэсгүүд, баримтлах хууль тогтоомж, стандартын шаардлага болон авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зардлыг тодорхой тусгана. Дэд бүтцийн төслийн тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг бэлтгэл, барьж байгуулах болон ашиглалтын үе шатны батлагдсан төлөвлөгөөтэй уялдуулан жил бүрийн эхний улиралд багтаан боловсруулж батлуулна.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянаж, батлах. Тухайн төсөлд хийсэн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тодорхойлсон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж, батлагдсан байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд үндэслэн боловсруулсан тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг ерөнхий үнэлгээ хийсэн байгууллага хянан баталснаар төслийн тухайн жилийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх эрх үүснэ.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг энэхүү журамд заасан шаардлагыг хангаж боловсруулаагүй бол түүнийг хүлээн авч хянах, батлахаас татгалзах үндэслэл болно.

Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 9.8-д заасны дагуу төсөлд ерөнхий үнэлгээ хийсэн байгууллага тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хүлээн авч, түүнд хийсэн ажлын хэсгийн дүгнэлтийг үндэслэн биелэлтийг хянаж, дараагийн жилд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянаж батална.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг тайлагнах. Төсөл хэрэгжүүлэгч тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг ханган биелүүлж түүний үр дүнг тусгасан биелэлтийн тайланг 11 дүгээр сарын 01-ний дотор энэхүү журмын 3-р хавсралтын дагуу гаргаж, харьяалагдах аймаг, нийслэлийн байгаль орчны газарт 3-аас доошгүй хэвлэмэл хувь болон цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг газар дээр нь хянаж, дүгнэх ажлын хэсгийг харьяалагдах аймаг, нийслэлийн Засаг даргын захирамжаар энэ журмын 4.1-д заасан хугацаанд байгуулна. Ажлын хэсгийг тухайн аймаг, нийслэлийн байгаль орчны газрын дарга ахлах бөгөөд байгаль орчны газрын уул уурхайн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн нарийн бичгийн дарга байна.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг аймаг, нийслэлийн томилсон ажлын хэсэг газар дээр нь хянаж үнэлсэн нэгдсэн дүн 90 онооноос дээш гүйцэтгэлтэй байвал төсөл хэрэгжүүлэгчээс боловсруулж ирүүлсэн дараа жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянан батлах нэг нөхцөл болно.

Аймаг, нийслэлийн байгаль орчны газраас батлагдсан тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд заасан арга хэмжээ, нөхөн сэргээх, бохирдсон болон доройтсон орчныг цэвэрлэх, сэргээх үүргээ биелүүлээгүй ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн талаарх мэдээллийг холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллагад дүгнэлт гаргуулахаар хүргүүлж болно.

Байгалийн нөөц, баялгийг ашиглан үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхэлж байгаа төсөл хэрэгжүүлэгч 2 жил тутамд байгаль орчны хуваарьт аудит хийлгэн, аудитын тайлан болон аудитын зөвлөмжийн дагуу хэрэгжүүлсэн ажлын тайланг аймаг, нийслэлийн байгаль орчны газарт ирүүлж, уг аудитын тайлан,

зөвлөмжийн дагуу хэрэгжүүлсэн ажлын тайланд менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн биелэлтийн талаар бодит мэдээлэл, дүгнэлтийг тусгасан байх бөгөөд хугацааны хувьд давхцаж байвал тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг ерөнхий үнэлгээ хийсэн байгууллага дүгнэх нөхцөл болгож болно.

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт 90 оноо хүрээгүй буюу, хангалтгүй гэж дүгнэгдсэн бол хангалтгүй хийгдсэн ажлыг дараа оны эхний улиралд багтаан гүйцэтгэсэн тохиолдолд дүгнэлтийг дахин гаргуулна. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан нөхөн сэргээлтийн ажлыг дутуу хийсэн бол үүнд хамаарахгүй.

Бусад нөхцөл. Байгаль орчныг хамгаалах, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх барьцаа хөрөнгийг төвлөрүүлэх, буцаан олгохтой холбогдсон харилцааг Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 9.15-д заасан журмаар зохицуулна. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг төсөл хэрэгжүүлэгч бүрэн хариуцна.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг хүлээн авч дүгнэх, дараа жилийн төлөвлөгөөг хянан батлах асуудлыг ерөнхий үнэлгээ хийсэн байгууллага энэ журмын хавсралт 4 болон 6-д заасан баримт бичиг, мэдээллийн бүрдлийг үндэслэн ажлын 14 хоногт багтааж, шийдвэрлэнэ.

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд гарах зардал/төг/

Д/д	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	2026 он
1.	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	4 590,0
2.	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө /ногоон байгууламжийн төлөвлөгөө/	600,0
3.	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
4.	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
5.	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
6.	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	237,5
7.	Удирдлага зохион байгуулалт	800,0
8.	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	2 160,0
Нийт дүн		8 387,5
9.	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	115,0
Нийт		8 502,5

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, арга хэмжээний төлөвлөгөө.

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, багасгах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Нэгжийн өртөг (мян.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль журам, стандарт
1.1. Агаар орчны асуудлаар					
Агуулах болон үйлдвэрийн хөрсний элэгдлээс үүдэлтэй тоосжилт болон химийн бодисын уурших-ийн үр дүнд ялгарах хий зэрэг нь агаарын тоосжилт ба бохирдолтыг тодорхой хэмжээгээр нэмэгдүүлэх эх үүсвэр болно.	Агааржуулалтын систем холбох, шүүлтүүр тавих	Агуулах болон үйлдвэртээ	1000,0	2026 он	MNS 0012-013:1991. Ажлын байрын агаар. Ажлын байрны агаарын бүс
	Үйлдвэрийн тоосжилт, чимээ шуугиан, чийгшил, гэрэлтүүлгийн байдлыг сайжруулах	Агуулах болон үйлдвэртээ	100,0	2026 он	MNS17.2.3.16-88. "Хот суурин газрын агаарын чанарыг хянах журам"
	Орчны болон ажлын байрын агаарын бохирдлын байдалд шинжилгээ хийлгэх (жилд 1 удаа)	ОХШХ-т тусгасан	-	2026 он	УСТ3384-82. Агаар мандлын сорьц авахад тавих ерөнхий шаардлага
	Ажилчдын эрүүл ахуйн шаардлагыг хангаж ажлын байрандаа зориулалтын механик сордог агааржуулагч тавих	Үйлдвэртээ бүх өрөөнд	2000,0	2026 он	MNS 0012-013:1991. Ажлын байрын агаар.

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАГАНУУР ДҮҮРГИЙН 3-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ЭМИЙН ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Дүн		3 100,0			
1.2. Дуу чимээ					
Ашиглагдаж буй машин, тоног төхөөрөмжөөс үүссэн дуу чимээ орчны шуугианы түвшнийг нэмэгдүүлнэ.	Машин тоног төхөөрөмжийг дуу шуугиан хамгийн бага тарах нөхцөлтэйгээр байршуулан ашиглах	Үйлдвэрийн газар дотор болон химийн бодис ачиж буулгахдаа	500,0	2026 он	MNS ISO 226:2003 дуу чимээ - хэвийн норм-түвшний хэмжээ; MNS 5002:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Шуугианы норм, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага
	Ажиллагсдыг дуу шуугианаас хамгаалах хэрэгслээр хангаж хэрэгжүүлэх	Ажиллагсад	32 хүн x 40,0 = 800,0	2026 он	
	Дуу шуугианы хэмжилт (1 цэгт дууны түвшин хэмжигч NL-04 багажаар) хийх	Үйлдвэрийн газар дотор болон гаднах талбайд	30,0 x 1 удаа x 3 цэгт = 90,0	2026 он	Аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага
Дүн		1 390,0			
1.3. Хөрсөн бүрхэвчийн асуудлаар					
Химийн бодисын санамсаргүй алдагдал, ахуйн хог хаягдлыг зориулалтын цэгт төвлөрүүлж графикт хугацаанд ачиж зайлуулахгүй байх зэрэг нь хөрснийг бохирдуулна.	-Бодисыг их хэмжээгээр асгарахаас болгоомжилж үргэлжийн хянуур ажиллах; -Асгарсан тохиолдолд MSDS-д заасны дагуу яаралтай арга хэмжээ авах; -Хүнсний сод, элс, шороо, вермикулитыг бэлэн байлгах	Агуулах болон үйлдвэртээ	100,0	2026 он	MNS 3307:1991, MNS 3308:1991 Хөрс. Хөрсний химийн элементүүдийн нийт хэмжээг тодорхойлох арга, MNS 5850:2019 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Химийн бодис тээвэрлэх, ачиж буулгах үед хөрс элэгдэж эвдрэл	Үйлдвэр орчмын замыг байнга тордож, арчилж байх	Төслийн орчимд	ҮАЗ-д	2026 он	

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАГАНУУР ДҮҮРГИЙН 3-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ЭМИЙН ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

орно. Мөн хүн, машины хөдөлгөөний улмаас агуулахын орчмын хөрс элэгдэлд орно. Үйлдвэрийн түүхий эд болон бэлэн болсон зүйлийг ачиж тээвэрлэх үед.					
Дүн			100,0		
1.4. Газрын доорх усны асуудал					
Төслийн явцад усыг их хэмжээгээр, замбараагүй хэрэглэсэн тохиолдолд усны нөөцөд шууд нөлөөлөх магадлалтай	Усны нөөц хомсдохоос урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах, тоолуурын заалтын дагуу ус ашигласны төлбөрийг төлөх	Төслийн хүрээнд	ҮАЗ-д	2026 он	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль; Усны тухай хууль
Дүн			-		

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний нийт зардал: 4 590,0 мян.төг

Ногоон байгууламж байгуулах төлөвлөгөө /ургамлын нөмрөг хамгаалах/

“Монхимо” ХХК-ийн төслийн онцлогоос хамааран ногоон байгууламжийн төлөвлөгөөг боловсруулахдаа Засгийн газрын 2021 оны 350 дугаар тогтоолын хавсралт “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ ажлын хүрээнд төсөл хэрэгжүүлэгчийг үйлдвэрийн орчны ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, цэцэрлэгжүүлэлтийг сайжруулах үүднээс мод тарих ажлыг оруулсан. Ногоон байгууламж байгуулах зөвлөмжийг төслийн БОННУ-д тодорхой тусгаж зардлын тооцоог гаргасан ба энэхүү зардлыг төслийн бүтээн байгуулалтын төсөвт суулгаж өгөх нь зүйтэй.

2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг /мян.төгрөг/	Нийт зардал /мян. төгрөг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Төслийн орчинд, ногоон байгууламж бий болгох	Төслийн хүрээнд өөрсдийн хүлэмжид үрслүүлсэн үрсэлгээг шилжүүлэн суулгана	Багануур дүүргийн цэцэрлэгт хүрээлэн болон талбайд байршуулана	84ш х 6000₮ = 504.0 ₮	ҮАЗардал	2026 оны намар	Байгаль орчин, эвдэрсэн газрын техникийн нөхөн сэргээлт. MNS5914:2008; Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрсний хуулалт, хамгаалалт. MNS5916:2008; Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах, техникийн ерөнхий шаардлага. MNS5918:2023;
Ногоон байгууламжид арчилгаа тордлогоо хийх	Ногоон байгууламжийн усалгаа, тайралт, хэлбэржүүлэлд хийх	Төсөл хэрэгжих орчинд	600,0		2026 он	
Нийт				600,0		

3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Тайлант хугацаанд дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ шаардагдаагүй тул төлөвлөгөө, зардал тусгагдаагүй болно.

4. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

Тайлант хугацаанд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ шаардагдаагүй бөгөөд Үйлдвэрийн бүсэд байрладаг тул, зардал тусгагдаагүй болно.

5. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Тайлант хугацаанд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ шаардагдаагүй бөгөөд Үйлдвэрийн бүсэд байрладаг тул, зардал тусгагдаагүй болно.

6. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Нэгжийн өртөг (мян.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйлээс болж гал гарч, химийн бодис галд өртөж шатвал аюултай нөхцөл байдал үүснэ.	Байгаль хамгаалал, болзошгүй түймрээс урьдчилан сэргийлэх талаар сурталчилгааны самбар хийж байрлуулан, тухай бүрд нь шинэчилж байх	16,6	2026 он	-
	Галын багаж хэрэгсэл авч ашиглахад бэлэн байдлаар байршуулах (амьсгалын нэг бүрийн хамгаалалтын аппарат, галын хор, гал унтраагч, усан шүршүүр, гал унтраах хуурай хэрэгсэл, хөөс, нүүрсхүчлийн хий гэх мэт)	26,8	2026 он	MNS 5566:2005. Аж ахуйн нэгж, байгууллагад зайлшгүй байх гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгслийн шаардлага
	Бодис урвалжуудын хор аюулын зэргийг харуулсан тэмдэг, тэмдэглэгээг монгол тайлбараар дэлгэрэнгүй хийх	8,3	2026 он	MNS 5029:2011. Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Химийн хорт болон аюултай бодисын шошго, анхааруулах тэмдэг.
Химийн бодис их хэмжээгээр асгарвал аюултай нөхцөл байдал үүснэ.	Ослын үед ашиглах гар болон автомат ажиллагаатай дуут дохиололтой болох	20,7	2026 он	MNS 6458:2014. "Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, химийн хорт болон аюултай бодис бүтээгдэхүүний агуулах"
	Нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл, хоосон сав, бортого, бортого онгойлгогч, наалддаг шошго, металл юүлүүр, хүрз, хогийн шүүр, хориглох тэмдэг болон тууз зэрэг багаж хэрэгслийг бэлэн байлгах	29,0	2026 он	

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАГАНУУР ДҮҮРГИЙН 3-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ЭМИЙН ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

	Болзошгүй тохиолдлоор химийн бодис асгарсан тохиолдолд хэрэглэх зориулалтын шингээгч, хүнсний сод, хуурай элс, шороо, тогтворжуулагч, үртэс гэх мэт материалуудыг ажлын талбарт бэлэн байлгах асгаралтын иж бүрдэл	136,1	2026 он	Тухайн бодисын хор аюулгүйн лавлах мэдээлэл
Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал		237,5		

Тайлбар

“Х”- хяналттай хог хаягдлыг тэмдэглэгээгээр

“Х” гэсэн тэмдэглэгээтэй хог хаягдлыг аюултай хог хаягдалд хамруулах эсэхийг шинжилгээгээр тогтоох ба аюултай шинж чанар үзүүлэгч бүрэлдэхүүнийг босго түвшинтэй тэнцүү болон түүнээс дээш хэмжээгээр агуулж байвал “аюултай” гэж үзнэ.

7. Удирдлага, зохион байгуулалтын талаар

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, багасгах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Нэгжийн өртөг (мян.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль журам, стандарт
	Ажиллагсдыг жилд 1 удаа галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор сургалт явуулах	Ажилчдад	220,0	2026 он	
Энэхүү тайлангийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах зөвлөмжүүдийг үйл ажиллагаандаа тусгаж хэрэгжүүлэх	Химийн бодистой ажиллах аюулгүй ажиллагааны сургалт тогтмол зохиож байх	Ажилчдад	300,0	2026 он	
	Ажиллагсдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	Ажилчдад	ҮАЗ	2026 он	
	Ажиллагсдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэглэлээр бүрэн хангах	Ажилчдад	280,0	2026 он	

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАГАНУУР ДҮҮРГИЙН 3-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ЭМИЙН ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

	Ажлын байранд аюулгүйн шүршүүр болон нүд угаах зориулалтын угаалтуртай болгох	Ажилчдад	ҮАЗ	2026 он	
	Газрын чанарын хянан баталгааг мэргэжлийн байгууллагаар 5 жил тутамд хийлгэх	Ажилчдад	ҮАЗ	5 жил тутамд	Монгол Улсын Газрын тухай хуулийн 58-р зүйл
	Байгаль орчны аудит хийлгэх	Ажилчдад	ҮАЗ	2 жил тутамд	Байгаль орчныг хамгаалах хуулийн 10 ¹ -р зүйлийн дагуу
Дүн			800,0		

8. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Ангилал	Эх үүсвэрээс гарах хог хаягдлын төрөл	Код	Аюулын зэрэглэл	Жилд гарах нийт хэмжээ	Дахин боловсруулах	Устгах	Хадгалах	Зөвшөөрөл бүхий байгууллагад нийлүүлэх	Зайлуулахад гарах зардал, мян.төг	Баримтлах стандарт
Ахуйн	Хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх	-	-	3,5 тн	+	үгүй	Зориулалтын саванд хадгалах	Багануур дүүргийн ТҮК	646,0	Хог хаягдлын тухай хууль
Ахуйн	Ангилан ялгаж, тус тусад нь хийх савтай болгох	-	-	3,5 тн	+	үгүй	Ангилан ялгаж	Гадна талд	706,5	Хог хаягдлын тухай хууль
Аюултай	Хатуу: хортой бодисын үлдэгдэл агуулсан эсвэл бохирдсон сав, баглаа боодол	5 0109*	X	Үүсэх хэмжээг тодорхойлох боломжгүй	+	-	+		807,5	
Аюултай	Хатуу: шингээгч болон шүүлтүүрийн материал, бохир алчуур, тусгайлан заагдаагүй хамгаалалтын хувцас	5 0201*	X	Үүсэх хэмжээг тодорхойлох боломжгүй	-	-	+			

НИЙТ	2 160,0	
-------------	----------------	--

БОМТ-г хэрэгжилтийн нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах хуваарь

БОМТ, түүний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх оршин суугчид, оролцогч талууд	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээний агуулга	Хугацааны тов	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Зохион байгуулах газар
Нийслэлийн БОГазарт	Уулзалт, санал асуулга	БОМТ болон Хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлтийг тайлагнах	11-р сар	Нийслэлийн БОГ-ын дүгнэлт	Багануур дүүргийн 3-р хороо
БОУАӨЯ-ны ХБОБХГ-т	-	Тайланг хүлээн авсан актыг БОМТөлөвлөгөөтэй хамт хүргүүлэх	12-р сар	ТЖБОМТБТайланг баталгаажуулах	-
Дүн				1650,0	

ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Тухайн төслийг хэрэгжүүлснээс үүдэн байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг тухай бүр илрүүлэх, бууруулах, арилгах зорилгоор байгаль орчны төлөв байдал, шинээр үүсэн бий болсон нөхцөл байдалд ажиглалт, хяналт явуулах үйл ажиллагааны удирдамжийг “орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр” гэнэ.

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тухайн төслөөс байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэг /ус, хөрс, ургамал гэх мэт/ тус бүрд гарах бохирдол, аливаа өөрчлөлтийг хянах шинжилгээний арга аргачлал, хяналт шинжилгээ хийх хугацаа, сорьц авах болох хэмжилт хийх цэгийн байршил, баримтлах стандартууд зэргийг тодорхойлно.

Байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр нь төслийг хэрэгжүүлэх явцад үүссэн сөрөг нөлөөлөл, түүнийг бууруулах үйл ажиллагаа ямар үр дүнтэй байгааг илтгэх, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний үндэслэлийг боловсруулах, байгаль хамгаалах төлөвлөгөөг улам боловсронгуй болгох, байгаль орчноо хамгаалах, орон нутгийн захиргаа, хяналтын болон нутгийн оршин суугчдад бодитой мэдээлэл өгөхөд чухал ач холбогдолтой. ОХШХ нь БОХТ-тэгээ нягт уялдсан бөгөөд байгаль орчныг хамгаалахаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний үр дүнг илэрхийлж, уг авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ үр ашигтай байгаа эсэхэд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдэд юуг анхаарах шаардлагатайг зааж өгнө.

Байгаль орчныг хамгаалах тухай, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай Монгол Улсын хуулиудын дагуу батлагдсан арга, аргачлалаар, итгэмжлэгдсэн тоног төхөөрөмжөөр байгаль орчны хяналт шинжилгээний ажлыг явуулах шаардлагатай.

Тухайн жилд хийсэн хяналт шинжилгээний үр дүнгүүдийг жил бүрийн 12 дугаар сарын 1-ний дотор холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллага /Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам/-д хүргүүлэн хянуулж, дараа оныхоо төлөвлөгөөг батлуулж ажиллах ёстой.

Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлэх, батлагдсан арга, аргачлалаар дээжлэлт, хэмжилт хийх, холбогдох нарийвчлал, тохиргоог хангасан багаж тоног төхөөрөмжөөр шинжилгээг хийлгэх, үр дүнг шаардагдах нэгжийн системээр гаргах зэрэг бүхий л үйл ажиллагааг “Монхимо” ХХК хариуцах болно.

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хугацаа ба давтамж	Шаардагдах зардал (мян.төг)	Баримтлах арга, аргачлал, стандарт, шаардлагууд
1. Агаарын чанар					
1	Агаарын бохирдлын (NO ₂ , SO ₂ , CO, Тоос) шинжилгээ хийлгэж байх	Үйлдвэр дотроо	Агаарын найрлага: жил бүрийн 5 сард	67,4	MNS 4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага; MNS 3384:1982 Сорьц авахад тавих ерөнхий шаардлага; MNS 4048:1988 Тоосны хэмжээг тодорхойлох жингийн арга; MNS 0017-2-5-11:1988 Агаар дахь азотын давхар ислийн хэмжээг тодорхойлох фотоколориметрийн арга; MNS 5002:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Шуугианы норм; MNS ISO 226:2003 Дуу чимээ - хэвийн норм, түвшний хэмжээ
	Дуу шуугиан, чичиргээ		Жилд бүрийн 5 сард	22,5	

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАГАНУУР ДҮҮРГИЙН 3-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ЭМИЙН ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

2. Хөрсний бохирдол					
2.1	Хөрсний морфологи бичиглэл, pH, цахилгаан дамжуулалт, давс %, ялзмагийн агууламж %, шим тэжээлийн элемент (NO ₃ , P ₂ O ₅ , K ₂ O), хөрсний механик бүрэлдэхүүн, нүүрс устөрөгчийн нэгдлүүд, кадмий, хром, кобальт, зэс, хар тугалга, манган, никель, цайр	Агуулахын хашаан дотор, хог хаягдлын цэг, хэрэв бохирдол үүссэн бол түүний орчимд	1 цэгт х 2 дээж х жилд 1 удаа (24,0+32,0) Нийт 56,0	25,1	MNS 3307:1991, MNS 3308:1991 Хөрс. Хөрсний химийн элементүүдийн нийт хэмжээг тодорхойлох арга; MNS 3309:1991 Хөрс. Хөрсний хялбар уусдаг давсны химийн найрлагыг тодорхойлох арга; MNS 3298:1991 Хөрс. Шинжилгээнд дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлага; MNS ISO 11047:2001 Хөрсний чанар; MNS 3675:1984 Хөрсний органик бодисын хэмжээг тодорхойлох лабораторийн арга; MNS 5850:2019 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлэх ажлын 1 жилийн нийт зардлын дүн				115,0	

Төсөл хэрэгжүүлэх тухайн жилийн төлөвлөгөөний зардалд 8,502,5 төг төлөвлөж өгсөн.